

REGLUR

um doktorsnám og rannsóknánámsnefnd við lagadeild Háskóla Íslands.

1. gr.

Doktorsnám í lagadeild.

Í lagadeild er unnt að stunda nám til doktorsprófs í lögfræði. Markmið doktorsnáms er að veita doktorsnemum vísindalega þjálfun og búa þá undir vísindastörf, meðal annars háskóla-kennslu eða sérfræðingsstörf við rannsóknastofnanir.

2. gr.

Rannsóknánámsnefnd.

Deildarfundur í lagadeild kýs þriggja manna rannsóknánámsnefnd til tveggja ára í senn og skulu að minnsta kosti tveir nefndarmanna vera úr hópi fastráðinna kennara við deildina. Deildarforseti getur setið fundi nefndarinnar.

Hlutverk nefndarinnar er að hafa umsjón með rannsóknatengdu námi í deildinni, í samráði við deildarforseta, og hafa faglega umsjón með doktorsnámi í henni.

Nefndin skal setja almennar reglur um námsefni og námskröfur í einstökum kjörgreinum í hinu almenna meistaranámi í deildinni og ber að leita umsagnar hennar áður en tekin er ákvörðun um að hefja kennslu í nýrri kjörgrein í því námi. Umsjónarkennarar skulu taka ákvörðun um námsefni í þeim greinum, sem þeir hafa umsjón með, annast námsmat, sjá um kennslu og bera ábyrgð á gæðum hennar gagnvart deildarforseta í samræmi við reglur deildarinnar um hlutverk og verkefni umsjónarkennara.

Nefndin skal láta í té umsögn um umsóknir um doktorsnám, sbr. d- og e-liði 4. gr., samþykkja val á umsjónarkennara doktorsnema, sbr. 1. mgr. 8. gr., gera tillögu um skipan doktorsnefndar, sbr. 1. mgr. 9. gr., samþykkja rannsókn- og námsáætlun doktorsnema, sbr. 1. mgr. 10. gr., og gera tillögu um andmælendur við doktorsvörn, sbr. 14. gr.

3. gr.

Umsóknarfrestur.

Enginn fastur umsóknarfrestur er fyrir umsóknir um doktorsnám.

4. gr.

Meðferð umsókna.

Umsóknum um doktorsnám skal skilað til Lagastofnunar í umboði lagadeildar. Ferli umsóknar er sem hér segir:

- a) Umsókn um doktorsnám skal skilað á sérstöku eyðublaði lagadeildar. Með umsókn skal fylgja afrit af prófskírteinum, frumdrög að rannsóknááætlun og önnur fylgiskjöl, sbr. leiðbeiningar sem gefnar eru út af lagadeild.
- b) Nauðsynlegt er að umsækjandi hafi fundið umsjónarkennara meðal fastra kennara lagadeildar og tryggt sér samþykki hans áður en sótt er um.
- c) Umsókn ber að senda til Lagastofnunar sem fer yfir hana og skráir, athugar hvort tilskilin gögn fylgja umsókninni og gengur eftir því sem á vantar.
- d) Að lokinni frumathugun skal leggja umsókn fyrir rannsóknánámsnefnd. Nefndin getur hafnað umsókn ef rannsóknááætlun þykir ófullnægjandi eða ef ekki er fjárhagslegur grundvöllur til að sinna umsækjanda.

- e) Að fenginni umsögn rannsóknarnefndar er umsókn afgreidd á deildarfundum. Sé umsókn hafnað af nefndinni skal rökstuðningur fylgja afgreiðslu. Afgreiðsla nefndarinnar er háð samþykki deildarfundar.
- f) Lagastofnun svarar umsækjanda skriflega eftir að deildarfundur hefur afgreitt umsóknina.
- g) Ef umsóknin er samþykkt tilkynnir Lagastofnun nemendaskrá um afgreiðsluna.
- h) Umsækjandi sem lagadeild hefur samþykkt í doktorsnám skal snúa sér til nemendaskrár og ganga frá innritun og skráningu þar.
- i) Lagastofnun varðveitir umsóknargögn og námsferilsgögn doktorsnema.

5. gr.

Inntökuskilyrði.

Sá sem hefur lokið meistaraprófi eða sambærilegu prófi í lögfræði frá Háskóla Íslands eða öðrum háskóla getur sótt um aðgang að doktorsnámi. Einnig getur sá sem hefur stundað doktorsnám við annan háskóla sótt um aðgang að doktorsnámi við lagadeild. Að jafnaði skal doktorsnemi hafa lokið meistaraprófi eða sambærilegu prófi með fyrstu einkunn.

Ef einhver hyggst hefja doktorsnám strax að loknu meistaraprófi getur hann sótt um það áður en hann lýkur prófi, ef fyrir liggur staðfesting um að hann muni væntanlega ljúka meistaránáminu með fullnægjandi árangri áður en doktorsnám hefst. Doktorsnám getur enginn hafið fyrir en meistaraprófi er lokið að fullu.

Ef vafi leikur á að undirbúningur samsvari þeim undirbúningi sem framangreind próf eiga að tryggja, er heimilt að láta umsækjanda gangast undir hæfnispróf.

6. gr.

Einingafjöldi og tímalengd náms.

Doktorsritgerð við lagadeild skal metin til 90 eininga. Samhliða samningu ritgerðar skal doktorsnemi stunda nám eftir því sem gert er ráð fyrir í náms- og rannsóknáætlun hans, sbr. 2. mgr. 10. gr. Það nám skal m.a. vera fólgið í fræðslu um aðferðafræði lögfræði, réttarheimildir, lögskýringar og réttarheimspeki. Ef þörf er talin á að bæta enn frekar við þessa undirstöðuþekkingu doktorsnema má gera kröfu um að hann leggi stund á bóknám sem svari til allt að 30 eininga, auk framangreindra 90 eininga. Doktorsnám við lagadeild er þriggja ára fullt nám. Stundi doktorsnemi námið að hluta má námið taka allt að fimm ár. Ef ekki tekst að ljúka náminu á þeim tíma getur doktorsnemi sótt um undanþágu frá tímamörkum til deildar. Verði undanþága veitt má setja þau skilyrði að doktorsnemi uppfylli þær kröfur sem þá eru í gildi um doktorsnám þótt hann hafi hafið námið meðan aðrar reglur giltu.

Doktorsnemi skal vera skráður og greiða skráningargjald allan námstímann.

7. gr.

Tengsl meistara- og doktorsnáms.

Ekki er heimilt að nota meistararitgerð aftur sem uppistöðu í doktorsritgerð, en í ýmsum tilvikum getur verið æskilegt að halda áfram á sama eða skyldu rannsóknasviði. Doktorsnema er heimilt að sækja námskeið á meistarastigi við Háskóla Íslands eða erlenda háskóla og fá þau metin sem hluta af bóknámi sínu, enda hafi þau ekki áður verið metin sem hluti af meistaránámi hans.

8. gr.

Umsjónarkennari.

Sérhver doktorsnemi skal frá upphafi náms hafa umsjónarkennara sem skal vera fastur kennari (prófessor, dósent eða lektor) við lagadeild. Umsjón með doktorsnemum eiga þeir einir að hafa sem lokið hafa doktorsprófi eða jafngildi þess. Gæta þarf þess að verkefni doktorsnema sé á sérsviði umsjónarkennarans. Umsjónarkennarar skulu vera viðurkenndir sérfræðingar á viðkomandi sérsviði og hafa birt ritsmíðar er tengjast verkefni doktorsnema á vettvangi sem gerir strangar fræðilegar kröfur. Skipun umsjónarkennara er háð samþykki rannsóknanámsnefndar.

Hlutverk umsjónarkennara er að fylgast með vinnu doktorsnema og veita leiðsögn við doktorsverkefni. Doktorsnemi ráðfærir sig við umsjónarkennara um gerð rannsóknáætlunar, skipulag námsins, val námskeiða, ef við á, og annað sem tengist náminu. Doktorsnemi getur jafnframt notið leiðsagnar annarra leiðbeinenda, að höfðu samráði við umsjónarkennara. Lagadeild setur nánari reglur um samstarf og hlutverk umsjónarkennara, doktorsnema og doktorsnefndar. Hætti umsjónarkennari störfum eða komi upp illleysanlegur ágreiningur á milli hans og doktorsnema, getur deildin ekki skuldbundið sig til þess að útvega annan umsjónarkennara.

9. gr.

Doktorsnefnd.

Þegar umsókn um doktorsnám hefur verið samþykkt skal deildarfundur skipa doktorsnefnd að fengnum tillögum frá rannsóknanámsnefnd. Doktorsnefnd skal skipuð umsjónarkennara og tveimur sérfræðingum á fræðasviðinu. Eftir að doktorsnefnd hefur verið skipuð sendir Lagastofnun hverjum nefndarmanni skipunarbréf ásamt upplýsingum um hlutverk og reglur doktorsnefnda sem í gildi eru hverju sinni í lagadeild.

Hlutverk doktorsnefndar er að fylgjast með að framgangur námsins sé í samræmi við rannsókn- og námsáætlun, tryggja fagleg gæði rannsóknvinnunnar í samræmi við reglur deildar og sjá um próf sem nemandinn gengst undir. Doktorsnefnd kveður doktorsefni á sinn fund eftir því sem þurfa þykir meðan á náminu stendur og prófar doktorsnemann í almennri fræðilegri þekkingu og rannsóknaaðferðum eða metur nám hans á sambærilegan hátt. Slíkt próf skal fara fram um miðbik námsins.

Áður en til doktorsvarnar getur komið skilar doktorsnefnd rökstuddu álitni til deildarforseta um það hvort veita skuli doktorsefni kost á að leggja ritgerð fram til doktorsvarnar.

10. gr.

Tilhögun náms, námsframvinda og námskröfur.

Í lok fyrsta námsárs gerir doktorsnemi, í samráði við umsjónarkennara, nákvæma rannsóknáætlun, áætlun um námshraða og dvöl erlendis, ef við á. Áætlunin skal lögð fyrir rannsóknanámsnefnd. Náminu verður því aðeins fram haldið að nefndin samþykki áætlunina. Samþykkt áætlun skal send Lagastofnun þar sem hún verður hluti af námsferilsskrá doktorsnemans. Skipti doktorsnemi um rannsóknarefni skal ný áætlun lögð fyrir rannsóknanámsnefnd og deildarfund.

Doktorsnemi getur stundað bóknám og tekið þátt í námskeiðum og málstofum til doktorsprófs við Háskóla Íslands eða við erlenda háskóla og fengið það metið. Doktorsnemi sem hefur lokið meistaranámi við íslenska háskóla skal taka hluta af doktorsnámi sínu við erlendan háskóla. Ennfremur má gera þá kröfu til doktorsnema að hann sjái um eða sækji málþing og geri þar grein fyrir rannsóknnum sínum. Lagadeild setur frekari reglur um námskröfur í doktorsnámi.

11. gr.

Kröfur til doktorsritgerða.

Doktorsnemi lýkur rannsóknnum sínum með viðamikilli ritgerð. Til doktorsritgerða eru gerðar kröfur um vísindaleg vinnubrögð og sjálfstætt framlag til þekkingarsköpunar á fræðasviðinu. Meginreglan er sú að doktorsritgerð sé eitt heildstætt verk. Einnig er heimilt að leggja fram fleiri ritgerðir en eina, og verða ritgerðir þá að varða sama meginrannsóknasvið og mynda heild. Þegar svo stendur á, skal semja sérstaka yfirlitsgrein þar sem dregið er saman efni hinna einstöku ritgerða, settar fram heildarályktanir eða efni þeirra tengt með öðrum fræðilegum hætti. Þegar doktorsritgerð er samsett af greinum skulu þær allar hafa birst á viðurkenndum ritrýndum vettvangi.

Doktorsritgerð má vera á erlendu tungumáli ef rannsóknanámsnefnd samþykkir.

Lagadeild setur nánari reglur um kröfur til doktorsritgerða og frágang þeirra.

12. gr.

Skil og frágangur doktorsritgerða.

Þegar doktorsnemi hefur lokið doktorsritgerð sinni skal senda hana í fjórum eintökum til deildarforseta með rökstuddu áliti doktorsnefndar um að henni sé lokið.

Við frágang á doktorsritgerð skal fylgt hefðbundnum vinnubrögðum um frágang slíkra ritgerða og meðferð heimilda. Koma skal skýrt fram að ritgerðin sé samin við lagadeild Háskóla Íslands og skal geta þeirra sjóða Háskólans og annara aðila sem styrkt hafa verkefnið. Hverri doktorsritgerð skal fylgja útdráttur á íslensku eða ensku. Einnig má fylgja ritgerðinni útdráttur á öðru erlendu tungumáli.

13. gr.

Námsferilsyfirlit.

Um leið og doktorsritgerð er lögð fram skal jafnframt leggja fram námsferilsyfirlit doktorsnema sem Lagastofnun og nemendaskrá ganga frá og staðfesta.

14. gr.

Andmælendur.

Andmælendur við doktorsvörn skulu vera tveir. Skulu þeir vera óháðir doktorsefni og ekki eiga sæti í doktorsnefnd. Þeir eru valdir af deildarfundi, að fengnum tillögum frá rannsóknanámsnefnd.

15. gr.

Doktorsvörn.

Doktorsefni skal verja ritgerð sína í Háskólanum í heyranda hljóði á þeim degi sem lagadeild ákveður. Ritgerð skal dæmd og varin samkvæmt reglum Háskóla Íslands um doktorspróf. Ekki eru gefnar einkunnir fyrir doktorspróf, sbr. ákvæði 61. gr. reglna fyrir Háskóla Íslands nr. 458/2000. Lagadeild setur nánari reglur um framkvæmd doktorsvarna.

16. gr.

Lærdómstitlar.

Doktorspróf við lagadeild, að undanegnu doktorsnámi samkvæmt reglum þessum, veitir lærdómstitilinn *Philosophiae Doctor* (Ph.D.).

17. gr.

Gildistaka o.fl.

Reglur þessar sem samþykktar hafa verið af deildarfundi í lagadeild og hlotið staðfestingu háskólaráðs, sbr. 2. mgr. 13. gr. laga nr. 41/1999 um Háskóla Íslands og 67. og 68. gr. reglna fyrir Háskóla Íslands nr. 458/2000, öðlast þegar gildi.

Auk birtingar í B-deild Stjórnartíðinda, sbr. 1. mgr. 20. gr. laga nr. 41/1999, skal birta reglur þessar í kafla lagadeildar í kennsluskrá og á heimasíðu deildarinnar.

Háskóla Íslands, 25. janúar 2005.

Páll Skúlason.

Þórður Kristinsson.